

LIKABEHANDLINGSPLAN FÖR JÄRNA FRISKOLA

Planen omfattar det förebyggande och främjande arbetet med likabehandling, arbetet mot kränkande behandling och diskriminering, samt rutiner vid akuta händelser av kränkande art.

2020

Reviderad 2020-02-12

Inledning

Järna Friskola är en montessoriinspirerad friskola. Skolan är enparallellig och tar emot elever från förskoleklass och grundskolans år 1 till år 9. På skolan bedrivs också skolbarnsomsorg där en stor del av eleverna från förskoleklass till år 3 är inskrivna. Vid höstterminens start 2019 var 271 elever inskrivna på skolan.

Skolan ligger centralt i Järna tätort i nära anslutning till idrottsplats, ishall och skogsområden. Allmänna kommunikationer, som buss och pendeltåg finns i skolans närhet.

Arbetet med att främja elevernas trygghet, lika rättigheter och motverkandet av kränkningar har allt sedan starten 1999 haft hög prioritet i verksamheten.

I den här likabehandlingsplanen finns dels en utvärdering av hur arbetet har fortlöpt under 2019, dels en beskrivning av hur arbetet planeras framöver

Järna friskolas verksamhetsidé, hämtad från verksamhetsplan för 2019/2020, tillsammans med Skollagen, Diskrimineringslagen, och Läroplan för grundskolan ligger till grund för Järna friskolas Likabehandlingsplan.

Planen publiceras till alla berörda, elever, vårdnadshavare och personal, på Schoolsoft. Personalen går igenom planen på sina arbetslagsmöten. Eleverna tar del av planen genom att lärarna går igenom delar av den på klassråd och EQ-lektioner.

Grundläggande verksamhetsidé

Vision

Vi vill att vår skola ska vara en plats där alla har möjlighet att utvecklas efter egen förmåga och får möjlighet till utmaningar, samt blir bemötta med respekt och vänlighet.

Järna friskola verksamhet

Järna friskola är en Montessoriinspirerad skola, vilket innebär att vi arbetar efter Maria Montessoris grundläggande tankar kring barns utveckling och inläring. Utomhusdidaktik ingår som ett naturligt moment i undervisningen.

Vi vill möta varje individ där hon/han befinner sig och utifrån detta främja våra skolbarns utveckling genom god fostran och pedagogik. Vi vill att vår skola skall kännetecknas av arbetsro och lugn. Vi eftersträvar en god och trygg inlärningsmiljö för eleverna.

Vi vill att våra elever, när de lämnar oss, ska ha gott självförtroende, goda baskunskaper, god social kompetens, nyfikenhet och en egen drivkraft. Vi vill att våra elever ska uppnå minst betyget godkänd i alla ämnen.

Vår skola ska kännetecknas av respekt för människors olikheter. Vi vill att både barn och vuxna blir sedda, bekräftade och tas på allvar. Järna friskola är en lite skola där alla känner alla och ingen kan vara anonym.

Allt arbetet på Järna Friskola ska genomsyras av vår gemensamma värdegrund som vilar på begreppen **trygghet, respekt, ansvar och tillit**, samt av Järna friskolas teser.

Järna Friskolas teser

1. Väljer du att arbeta på Järna Friskola arbetar du efter Maria Montessoris tankar om barns lärande och utveckling. Alla pedagoger som avser att arbeta på JFS under en längre tid har en grundläggande utbildning i Montessoripedagogik.
2. På JFS ingår alla elever i den naturliga undervisningssituationen.
3. Alla anställda på JFS ansvarar för att arbetsmiljön, såväl inomhus som utomhus, är estetiskt tilltalande.
4. På JFS finns en väl fungerande fadderverksamhet med elever från förskoleklass till år 9.

5. Maten som serveras på JFS är, så långt möjligt, tillagad av ekologiska och närproducerade råvaror.

Definitioner och begrepp

Kränkande behandling är ett samlingsbegrepp för olika former av handlingar som kränker en elevs värdighet. Gemensamt är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Det kan ske på olika sätt t. ex:

- Fysiskt genom slag och knuffar.
- Verbalt genom hot och förnedrande ord.
- Psykosocialt genom utfrysning eller ryktesspridning.
- I text- och bild genom t.ex. klotter, brev, e-post, sms, foton, filmer och symboler samt via sociala medier.

Olika former som omfattas av kränkande behandling

- Mobbning
- Diskriminering eller trakasserier på grund av diskrimineringsgrunderna:
  - etnisk tillhörighet
  - religion eller trosuppfattning
  - kön
  - könsöverskridande identitet eller uttryck
  - sexuell läggning
  - funktionshinder
  - ålder

Likabehandling: Alla elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund eller ej.

Kränkande behandling: Ett uppträdande som inte tolereras och som kränker en persons värdighet. Handlandet behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna.

Mobbning: En viss person är mobbad när han eller hon upprepade gånger och under viss tid blir utsatt för, eller försök till, negativa handlingar från en eller flera personer, där den utsatte hamnar i underläge. Den utsattes upplevelser skall vara grunden för avgörandet om mobbning förekommer eller inte.

Direkt diskriminering: Ingen person får missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan på grund av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: En person får inte missgynnas genom att någon använder regler eller bestämmelser, som uppfattas som neutrala, på ett diskriminerande sätt. Detta gäller både elever och personal. Indirekt diskriminering kan vara när personer med olika behov behandlas lika. Personal får inte heller ge order eller instruktioner så att elever diskrimineras.

Trakasserier: Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier: Ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Handlandet behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna.

Repressalier: Personer som anmält någon eller deltagit i utredning om brott mot likabehandlingslagen får inte bestraffas.

Utvärdering av föregående års likabehandlingsplan

Genomförande

Alla skolans elever har haft möjlighet att bevara en enkät med frågor kopplade till likabehandlingsarbetet. Svarefrekvensen var 88 %. Några frågor har ej besvarats av elever i år F-2, dessa är markerade i tabellen.

I maj genomförs en årlig kvalitetsenkät med olika frågor som rör skolan. Enkäten bevaras av både elever och föräldrar på Schoolsoft. Både i elevenkäten och enkäten till vårdnadshavare finns frågor som är kopplade till likabehandlingsarbetet och svaren på dessa frågor finns med i utvärderingen.

All personal har utvärderat skolans arbete i slutet av vårterminen 2019. En del av denna utvärdering rör likabehandlingsarbetet och finns med i redovisningen nedan. Ytterligare en utvärdering är genomförd i januari 2020, som enbart rör likabehandlingsarbetet.

Utöver dessa riktade utvärderingar sker samtal fortlöpande om likabehandling under läsåret vid klassråd, elevråd, arbetslagsmöten, ledningsmöten, arbetsplatsträffar samt möten med Trygghetsgruppen och Trygga kompisar.

Resultat

Enkät genomförd med skolans elever avseende arbetet 2019

I tabellen går svaren från enkäten avseende 2019 att jämföra med svaren från 2018. Enkäten genomfördes i januari 2020.

	Alltid, %		Nästan alltid, %		Nästan aldrig, %		Aldrig, %	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Jag har studiero i skolan.	24	16	64	72	11	10	1	2
Jag känner mig trygg i skolan.	79	80	18	19	2	0,5	1	0,5
Jag känner mig trygg på lektionerna.	88	82	11	17	1	0,5	0	0,5
Jag känner mig trygg i hallarna/vid skåpen.	77	75	18	17	4	8	1	0
Jag känner mig trygg i matsalen.	91	90	8	7	1	1	0	2
Det känns tryggt att gå på toaletten i skolan.	72	62	19	27	6	8	3	3
Jag känner mig trygg i omklädningsrummen på idrotten (Gäller årskurs 3-9)	75	75	20	13	4	8	1	4
Jag har en vuxen som jag vågar gå till och berätta om jag eller någon annan blir kränkt.	85	82	13	15	2	2	0	2
Den vuxna som jag berättar för hjälper mig med det som har hänt.	78	77	19	19	2	2	1	2
Den hjälpen som jag får gör att kränkningarna slutar.	63	60	29	33	6	5	2	2
Jag har någon att vara med i skolan så att jag inte känner mig ensam.	77	80	20	17	2	2	1	1
På vår skola får alla var med och leka/"hänga" på rasterna.	76	77	23	22	1	0,5	0	0,5

På vår skola behandlas tjejer och killar lika.	78	72	19	26	3	1,5	0	0,5
På vår skola är det okej att vara olika.	90	89	9	8	1	1,5	0	1,5
På vår skola finns det vuxna ute på rasterna.	76	72	22	27	1	0,5	1	0,5

	Ja, %	Lite grann, %	Nej, %
Känner du till värdegrundsbegreppen respekt, ansvar, trygghet och tillit?	91	8	1
Känner du till diskrimineringsgrunderna? (Gäller årskurs 3-9)	48	38	14
	Ja, flera gånger, %	Ja, några gånger, %	Nej, aldrig, %
Har ni pratat om värdegrundsbegreppen i din klass?	41	51	8
Har ni pratat i klassen om hur man ska vara mot varandra så att ingen blir kränkt eller mobbad?	58	39	3

	Aldrig, %		Nästan aldrig, %		Ganska ofta, %		Ofta, %	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Har du blivit utsatt för kränkningar eller mobbing av andra elever?	63	67	28	25	8	7,5	1	0,5
Har du sett eller hört att någon annan elev blivit utsatt för kränkningar eller mobbing av andra elever?	55	52	32	35	11	12	2	1
Har du blivit utsatt för kränkningar eller mobbing av någon vuxen på skolan?	93	91	6	6	1	2	0	1
Har du sett eller hört att någon annan elev blivit utsatt för kränkningar eller mobbing av någon vuxen på skolan?	92	91	8	5	2	2	0	2
Förekommer det maktlekar på skolan (tex "Herre på täppan", "Sista slaget")	67	60	26	31	6	7	1	2
Förekommer det sexuella kränkningar eller trakasserier på skolan? (Gäller årskurs 3-9)	84	80	14	18	2	2	0	0

1. Om du har blivit utsatt för kränkningar eller mobbing, kan du ge exempel på hur och av vem?

F-2: Både verbala och fysiska kränkningar förekommer. Man retas genom att fälla nedsättande kommentarer gällande utseendet och hur man är, man ger nedsättande "smeknamn" och säger fula ord. Det förekommer slag, sparkar och puttningar. Att inte låta någon vara med och leka förekommer också. Namn i alla årskurser F, 1 och 2 nämns.

"X i F-klass retas ofta för mitt namn, mest på morgonstunden eller lektionerna. Idag var hen snäll." (elev F-klass)

3-6: Några namn nämns av ett flertal elever. Man blir kränkt verbalt genom att någon/några säger ojusta saker, kallar varandra för olika negativt laddade "smeknamn", man kommenterar utseende och kläder, och andra skrattar då. Även att man blir puttad och har fått ojusta meddelanden via mobilen nämns.

"Jag har aldrig blivit mobbad. Bara ibland så brukar några (ofta X) skratta när jag gör något fel tex på fotboll." (elev år 6)

"Dom har puttad mig." (elev år 3)

7-9: Inget specifikt tas upp men enstaka elever skriver att de blivit utsatta. Inga elever namnges.

"Har hänt, men det har löst sig för jag pratade med en lärare och fick hjälp." (elev år 7)

2. Om du har sett andra bli utsatta för kränkningar eller mobbing, kan du ge exempel på hur och av vem?

F-2: Samma saker och samma elever förekommer här som under fråga 1.

"2 andra i F-klass ville vara med andra i F-klass men fick inte för 2 andra". (elev F-klass)

3-6: Flera namn nämns, vara av de flesta är samma som i fråga 1 ovan. Även sättet kränkningar sker är av samma slag som i fråga 1.

7-9: Flera tar upp ett par olika grupper av elever, enstaka namn nämns. Det förekommer kränkningar gällande utseende, klädstil och att man inte har de rätta märkeskläderna. Inom vissa grupper har man en hård och otrevlig stil, som också kan påverka personer utanför den specifika gruppen.

3. Vet du vem du kan vända dig till om du eller någon annan blir utsatt för kränkningar? Vem vänder du dig helst till i så fall?

F-2: Eleverna vet vem de ska vända sig till. Det är en fröken, fritidshemslärare, en kompis, sin förälder. Flera skriver att de vänder sig till "den som är närmast".

3-6: Alla som skriver en kommentar har någon att vända sig till. Man nämner sina kompisar, sina lärare och elevassistenterna, kurator och föräldrar.

"Först min bästa kompis, sedan någon lärare eller kurator." (elev år 6)

7-9: Här varierar det vem man vände sig till. Det är ansvarslärare, andra lärare, kurator, skolsköterska, elevassistenter och rektor. Många anger också att de vänder sig till sina föräldrar och sina vänner.

4. Finns det platser på skolan där elever är extra utsatt för kränkningar och mobbing? I så fall vilka är de platserna?

F-2: I stort sett alla platser på skolgården nämns: vallen, innebandyplanen, vid bodarna, sandlådan, klätterställningen, pingisbordet, "stallet", kulbanan, vid mellanstadiet's ingångar. Även hallarna och på lektionerna nämns liksom i skogen.

3-6: Här nämns flera olika platser: IP, bandyplanen, basketplanen, snöhögen, vid skåpen, utanför 7-9-ans dörrar, toaletten, biblioteket och på baksidan.

"Ställen där det är sport inblandat." (elev år 6)

7-9: De platser som nämns är skåphallarna och på IP.

5. Om det förekommer maktlekar, vilka är det och bland vilka elever?

F-2: Det finns äldre barn som "tacklas" och man knuffar ner varandra för backarna i vallen. Det förekommer också lekar där en bestämmer över alla andra.

"Någon är kung och bestämmer över alla." (elev år 2)

3-6: Maktlekar förekommer, främst inom vissa elevgrupper. Det är "Herre på täppan" i snöhögen på IP och skojbråk mellan killar. Några olika namn nämns oftare än andra.

"Typ alla killar (jag med) brukar knuffas lite på skoj utan att någon blir ledsen." (elev år 6)

7-9: Skojbråk är ganska vanligt förekommande. Om det är snö förkommer det att man leker "Herre på täppan".

"Ja, eller inte maktlekar mer att man slåss på låtsas inne vid skåpen när man väntar på lektion." (elev år 7)

"Trycka ner andra för att höja sig själv." (elev år 9)

6. Om det förekommer sexuella kränkningar eller trakasserier, på vilket sätt och i vilket sammanhang sker dessa?

F-2: Frågan har inte ingått i elevernas enkät.

3-6: Här är det framför allt kommentarer av olika slag från killarna rörande tjejernas kroppar.

"Några killar kommenterar tjejernas kroppar." (elev år 5)

7-9: Kränkningar förekommer i form av att man kallar varandra olika nedsättande saker, samt att man kommenterar utseende och klädstil.

"På skämt så båda parter förstår, vet ej om någon tagit illa upp." (elev år 8)

7. På vilket sätt har du påverkats av att vi är en mobilfri skola? Skriv både positiva och negativa synpunkter.

F-2: Har inte besvarat frågan.

3-6: Få skriver en kommentar, men några tycker att det är bra för de rör sig mer och är mer sociala. De är nöjda med att de får ha mobilerna innan de börjar på morgonen. Önskemål finns om att få prova att ha mobilen samt lyssna på musik på EA (lektionen eget arbete).

7-9: Många anger att de är mer sociala med varandra, att de inte blir störda av mobilen och de har lättare att koncentrera sig. Det är tryggt att veta att mobilerna inte är med i omklädningsrummen på idrotten och att risken för att bli fotat eller filmad minskar. Det negativa är att de saknar klocka och att de klockor som finns på skolan går olika. Flera har önskemål om att få lyssna på musik. I år 9 är flera negativa till mobilförbudet än i övriga klasser. Flera i år 9 skriver att man gömmer mobilerna för att slippa lämna in dem.

"En gång fick vi lyssna på musik och då blev det knäpptyst, annars låter vi som en elefantflock." (elev år 7)

"Ingen kan bli kränkt genom att bli fotad eller filmad." (elev år 8)

"Enda sättet som jag har påverkats är att det blir svårare att hålla koll på tiden på rasterna." (Elev år 8)

Övriga kommentarer på elevenkäterna

Toaletterna nämns av flera, de är ofräscha, ibland låsta, lampor som inte fungerar.

Grupperingar förekommer inom vissa klasser.

Övrigt från eleverna

I årskurs 4 genomför skolsköterskan en hälsoenkät med alla elever. Av denna framkommer bl.a. att 33 % av eleverna upplever att de har arbetsro på lektionerna alltid eller ofta, 74 % anger att de kan koncentrera sig i skolan alltid eller ofta och 85 % anger att de trivs bra eller mycket bra i skolan.

Vid elevrådsmöten kommer det ofta upp synpunkter på toaletterna.

Utvärdering av verksamheten vid Järna friskola, enkät till elever i år 2, 5 och 8, maj 2019.

I enkäten som elever i år 2, 5 och 8 besvarade i maj 2019 angav 93 % att de känner sig trygga i skolan, 86 % att de trivs i skolan och 97 % att de har kompisar i skolan. 93 % svarar att vi har regler i skolan som gör att alla kan trivas, 95 % har en vuxen att vända sig till som de har förtroende för och 90 anser att vuxna hjälper till att lösa konflikter som uppstår.

Utvärdering av verksamheten vid Järna friskola, enkät till vårdnadshavare, maj 2019.

Samtliga vårdnadshavare till elever på skolan hade möjlighet att besvara en enkät i maj 2019. I denna enkät fanns en fråga "Mitt barn trivs och känner sig trygg i skolan". 94 % av de som svarat instämmer i detta påstående.

Utvärdering av verksamheten vid Järna friskola, genomförd med personalen, december 2019

Trygghetsgruppen: Trygghetsgruppen fungerar acceptabelt men det finns förbättringsområden gällande att få kontinuitet gällande möten. Dokumentationen är ibland svår att hinna med hos arbetslagen. Protokoll från mötens skulle underlätta för att få ut information till arbetslagen. Ersättare från arbetslagen har inte deltagit om ordinarie representant är frånvarande.

Trygghetsgruppens representanter har inte träffat sin "Trygga kompisar" tillräckligt ofta. Träffar med Trygga kompisar har inte genomförts alls i 3-4 och 5-6 under höstterminen, och för sällan i 7-9.

Organiserad rastverksamhet utomhus har ej genomförts kontinuerligt.

Främjande och förebyggande arbete: Generellt har det fungerat bra. All personal är bra på att ta tag i eventuella kränkningar som sker. Man arbetar dagligen med att skapa trygghet och arbetsro.

Faddergrupperna fungerar bra.

Alla klasser har haft EQ, men av varierande art och kontinuitet. Det finns önskemål om kompetensutveckling hos personalen.

Det är svårt för oss att anpassa miljön för de elever som har olika behov i lärmiljön.

Det har varit positivt att vi har haft högre vuxennärvara bland eleverna på rasterna, vilket har lett till förbättrade relationer mellan elever och vuxna. Mobilförbudet har lett till ökad social interaktion mellan eleverna och att färre elever har utsatts för kränkningar via internet under skoltid. Korta raster mellan lektioner är oftast svårare att hantera. Det finns inte alltid vuxna bland eleverna då, vilket resulterar i ökad risk för otrygghet.

Mycket energi har gått till att upprätthålla trivselreglerna. Vi arbetar ständigt med detta, vi är på eleverna och "tjatar" men trots detta är det ibland svårt att vara konsekvent och att hålla i och hålla ut. Vi tolkar regler och förhållningssätt lite olika, "ser olika saker". Vi har arbetat med det under året och vi är på god väg, men inte i mål. Det har varit lättare att efterfölja mobilförbudet, bl.a. p.g.a att alla klasser, även 7-9, har en samling varje morgon med klassansvarig lärare.

"Vi rör oss runt på raster och ser eleverna, vi tar tag i "problemen", tvekar inte. Vi samtalar med eleverna om det som har hänt och vi kontaktar hemmen om vi behöver." (AL 3-6)

Åtgärdande arbete: Alla kränkningar som personalen har fått kännedom om har tagits på allvar och olika åtgärder har vidtagits. Ibland upplever vi att det är svårt att komma tillrätta med kränkningar, men vi arbetar idogt med att få slut på dem. Vi följer konsekvenstrappan, men måste bli snabbare till steg två och tre.

Dokumentationen är svår att hinna med.

"Tyvärr upphör det aldrig men det skulle vara kaos om vi inte gjorde något."(AL F-2)

"Få konflikter mellan elever och mellan lärare och elever. Få föräldrar som ifrågasätter."(AL 7-9)

Identifierade företeelser och normer som vi behöver arbeta med: Sociala hierarkier bland eleverna, skojbråk, språkbruk, man gör sig lustig på någon annans bekostnad, ojusta kommentarer, individualism "jag-centrering", knuffar, respektlöshet, kulturen i omklädningsrummen.

Identifierad företeelser som fungerar bra: Omtänksamhet, hjälpsamhet, vi säger hej och tack, vi berättar om något har hänt, acceptans för olikheter, goda rutiner, konsekvenstänkandet, fungerande faddergrupper, skolans traditioner, det ständiga arbetet med att arbeta för trygghet och god arbetsro och arbetet med att motarbeta normalisering av oacceptabla beteenden. Attityden bland eleverna mot vuxna har blivit bättre. Det är generellt sett lugnare på skolan.

Identifierade riskfaktorer

- Aktiviteter med ingen eller låg vuxennärvaro.
- Hög personalfrånvaro.
- Perioder på året med högre trötthet och stress, tex november.
- Fria aktiviteter, med ingen eller låg styrning av vuxna.
- Övergångar mellan aktiviteter.
- På väg in från rast.
- Hallarna, vid skåpen, korridorerna, matkön, toaletterna och omklädningsrummen.
- Fotbollsplanen, basketplanen, bandyplanen, i vallen, i lilla skogen på baksidan, i stallen, bakom förråden.
- Lek på snöhögar och i samband med kramsnö.
- De äldre eleverna lämnar ibland skolans område, vilket ökar risken för kränkningar.

Genomförda åtgärder 2019

Följande åtgärder har genomförts under 2019:

- Vi har fortsatt arbeta med EQ för eleverna, liksom schemalagd mentorstid.
- Alla klasser har haft schemalagd samling varje morgon.
- Extra tid har lagts på EQ i olika grupper där det har funnits behov.
- Trygghetsgruppen har träffat kontinuerligt.
- "Trygga kompisar" har träffats var tredje vecka tillsammans med en lärarrepresentant från trygghetsgruppen under vårterminen.
- Faddergruppsdagar har genomförts.
- Vi har erbjudit eleverna i år 7-9 att låna spel under raster och håltimmar.
- Alla elever har en gemensam förmiddagsrast, med vuxennärvaro i cafeterian och utomhus. Enklare försäljning av frukt och smörgåsar har erbjudits.
- Vi har haft två elevassistenter kopplade till årskurs 3-9. Dessutom har en fritidspedagog varit kopplad till år 3 under skoltid.
- Eleverna har undervisningen styrd till hemklassrum så långt det är möjligt.
- Vi har haft hög vuxennärvaron vid in- och utgång för eleverna i år F-6, och vi har haft ett fungerande rastvaktsschema. I rastvårdsschemat har vi infört nya områden såsom matkön, och vi har tydligare fördelat platserna där rastvärdarna ska vara. Under rasterna har vi haft extra bevakning på utsatta områden på skolgården. Vi har fördelat tiderna på fotbollsplanen och vid pingisbordet mellan arbetslagen utifrån behov av att separera vissa grupper.. Extra stöd har funnits för de elever/elevgrupper där kränkningar har förekommit. Vid bussresor till Örjanskolan har vi haft vuxenstöd för eleverna i årskurs 5, 6 och 7.
- Vi har arbetat utifrån ett gemensamt pedagogiskt förhållningssätt.
- Vi har arbetat med olika metoder i klassrummet för att säkerställa att alla elever kommer till tals, t.ex. "No hands up" och exit-tickets.

- Vi är en "Mobilfri skola".
- Tid för trygghetsskapande aktiviteter och arbete med diskrimineringsgrunderna har avsatts bl.a. på temadagar.
- "Må-bra-dagar" har genomförts i två klasser.
- Skolskötersketjänsten utökades till 50 % from augusti 2019.

Sammanfattande slutsatser av utförda utvärderingar

88 % av eleverna uppger att de har studier på lektionerna. Andelen är lite högre än 2018, men fortfarande oacceptabelt låg och något som vi behöver arbeta vidare med. Analysen är redan påbörjad och flera åtgärder har vidtagits.

Majoriteten, 97 %, av eleverna på Järna friskola känner sig trygga i skolan. Tryggheten är störst vid styrda aktiviteter med vuxennärvaro. Av skolans elever uppger 99 % att de känner sig trygga på lektionerna och 99 % i matsalen. Dessa siffror är jämförbara med föregående år och året dessförinnan, de är något lägre på den totala tryggheten men lite högre på lektioner och i matsalen. Hallarna, vid skåpen och toaletterna är identifierade riskområden. När det gäller hallarna och toaletterna har tryggheten ökat sedan 2018 års utvärdering. Samma tendens ser vi gällande omklädningsrummen där känslan av otrygghet har minskat sedan förra utvärderingen. Detta var ett av de mål vi hade satt upp och vi är nöjda med att det går åt rätt håll. Dock kan vi inte sluta här utan måste fortsätta så att dessa områden slutar att vara riskområden.

Trygga vuxna är viktigt för eleverna, liksom att de har kompisar. En majoritet, 98 %, av eleverna uppger att de har en vuxen som de kan vända sig till. 97 % anser att de får hjälp av den vuxne med det som har hänt, medan något färre anser att hjälpen ger önskad effekt. På skolan har i stort sett alla någon att vara med under skoltid och alla får vara med på rasterna. Resultatet är fullt jämförbart med föregående års och det visar att det arbete som genomförs av personal tillsammans med elever är framgångsrikt.

Att bli likvärdigt behandlad är en viktig del i att skapa trygghet. 97 % av elever svarar att tjejer och killar behandlas likvärdigt på skolan och att det finns stor acceptans, 99 %, för att vara olika på skolan. Det här är också lika jämfört med tidigare års utvärdering.

Vi arbetar med värdegrundsorden. I F-2 finns en tydlig plan där man går igenom ett ord i veckan under höstterminen. Eleverna uppger att man har pratat om både värdegrundsorden och hur man ska vara mot varandra i relativt stor utsträckning, 92 respektive 97 %. I stort sett alla känner till värdegrundsorden helt eller i alla fall lite grann. Diskrimineringsgrunderna har vi i tidigare års utvärderingar inte frågat efter om eleverna känner till. I år har vi gjort det i årskurs 3-9 och resultaten visar att nästan hälften av eleverna känner till dessa och ytterliga knappt 4/10 känner till dem lite grann.

Andel elever som uppger att de har blivit kränkta ganska ofta eller ofta har ökat från 8 % till 9 % sedan föregående år. Noterbart är när man läser eleverna skriftliga kommentarer är att fler beskriver på vilket sätt och av vem de blivit kränkta. 12 % anger att de har sett andra bli kränkta. Sätten som kränkningarna sker på och vilka som utsätter andra för kränkningar är beskrivet på liknande sätt både av de elever som själva har blivit utsatta och de som sett andra bli utsatta.

Vuxennärvaro är mycket viktig för att skapa en trygg miljö. Situationer där kränkningar förekommer är mycket vanligare när det inte finns vuxna med., Vid fria aktiviteter förekommer kränkningar oftare än vid styrda. Schemabrytande aktiviteter i olika åldersblandade konstellationer är främjande för sammanhållningen på skolan och för att skapa en "vi-känsla" men också en riskfaktor. Vissa elever har svårt att klara av att genomföra dessa aktiviteter.

Det är viktigt att vi hanterar denna svårighet och gör de Anpassningar som behövs för berörda elever. Platserna där kränkningarna sker varierar mellan olika åldrar. För de yngre eleverna är det framför allt utomhus på framsidan där många elever är ute på rast samtidigt och i samband med detta uppstår olika konflikter. För eleverna i mellanåldrarna är alla arenor där olika sportaktiviteter genomförs en riskfaktor, medan det för våra äldsta elever sker mest i skåphallarna och i samband med att de ska gå in på lektion och i matsalen.

Vi har aktivt arbetat med alla kränkningar som vi fått kännedom om. Trygghetsgruppens arbete har fortsatt och fungerade väl under vårterminen. Under höstterminen saknades kontinuitet av olika orsaker. Det är av yttersta vikt att arbetet i Trygghetsgruppen får den kontinuitet och stabilitet som är nödvändig för att arbeta med trygghetsskapande aktiviteter. Det är viktigt att alla arbetslag är representerade på alla gruppens möten, för att få kontinuitet och en heltäckande bild av verksamheten. En stående punkt på alla arbetslagsmöten är en viktig del i att få kontinuitet och delaktighet för alla i personalen.

Framgångsfaktorer i vårt likabehandlingsarbete är bla våra faddergrupper, att vuxna är närvarande och snabbt ingriper när de får kännedom om kränkningar, och att eleverna har fast placering i klassrummen och matsalen. Genom att vi är en liten skola där alla känner alla har vi skapat en trygg skolmiljö i många avseenden, men det finns flera förbättringsområden som vi behöver arbeta med framöver.

Planerat arbete mot diskriminering och kränkande behandling

Trygghetsgrupp

På skolan finns en trygghetsgrupp som träffas kontinuerligt för att arbeta med likabehandling- och diskrimineringsfrågor. Trygghetsgruppen leds av kurator och har representanter från alla arbetslag. Rektor deltar också i mötena. Vid frånvaro ska en ersättare från arbetslaget delta i gruppens möten. Protokoll ska föras vid Trygghetsgruppens möten. Trygghetsgruppens representant ska träffa sina Trygga kompisar var tredje vecka. *Bilaga 1*

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att förstärka respekten för alla människors lika värde. Det omfattar alla diskrimineringsgrunder, riktas mot alla på skolan och bedrivs som en naturlig del av det vardagliga arbetet, såväl på lektioner som under övrig skoltid och inom skolbarnsomsorgen.

Mål

- Alla elever ska känna sig trygga på Järna Friskola. De ska bli sedda och bekräftade för den de är.
- Respekt för alla människors lika värde och för demokratin är grundläggande värderingar som skall genomsyra all verksamhet i skolan. Värdegrundsbegreppen trygghet, respekt, ansvar och tillit ska vara välkända och efterlevas av alla på skolan.
- Eleverna ska också ha kännedom om diskrimineringsgrundernas innebörd och efterleva dessa.
- Varje elev skall bli sedd och känna sig värdefull. Vår utgångspunkt är att varje elev har möjlighet att tillägna sig goda kunskaper, insikter och färdigheter. Verksamheten skall bygga på varje elevs förutsättningar och aktivt inriktas på att stärka elevens självkänsla och tilltro till sin förmåga.
- Flickor och pojkar ska ges lika stort inflytande och utrymme i verksamheten.
- Alla elever ska behandlas likvärdigt, utifrån deras behov, så att alla elever kan vara fullt delaktiga i skolans verksamhet. Det gäller tex elever med olika typer av funktionsvariationer. Vi ser olikheter som en tillgång i verksamheten.
- Vid all planering och genomförande av verksamhetens olika aktiviteter ska diskrimineringsgrunderna tas i beaktande.
- På skolan skall råda nolltolerans när det gäller kränkningar och mobbning. Ingen elev på Järna Friskola ska bli utsatt för någon typ av kränkning.
- Alla klasser ska ha undervisning i EQ, emotionell kompetens.
- Alla elever ska ingå i en faddergrupp. Faddergrupperna ska träffas vid minst 3 tillfällen per läsår för gemensamma aktiviteter.

Handlingsplan för att nå uppsatta mål

En viktig del i det främjande arbetet på vår skola ligger i att alla elever ses och ingen kan vara anonym. Alla som arbetar på skolan har ett ansvar för våra elever. Vi hälsar på varandra varje dag och tilltalar varandra med förnamn. Vi använder ett vårdat språk när vi samtalar med varandra. Varje elev ska kunna vända sig till en vuxen som hon eller han känner förtroende för. All personal ska reagera mot beteenden som strider mot de grundläggande värdena. Principen alla elever är allas ansvar tillämpas.

All personal ska sträva efter att alla elever ska ges lika stort inflytande och utrymme i verksamheten oavsett kön och ålder.

I all verksamhet ska vi ta hänsyn till diskrimineringsgrunderna när vi i exempel väljer namn, etnicitet, kön, familjebildningar o.dyl. Detta gäller även vid val av läromedel, leksaker och annat rast- och fritidsmaterial. Pedagogiska utvecklingsgruppen ska ta hänsyn till detta vid planerandet och genomförandet av olika skolutvecklingsinsatser.

Vid all planering ska hänsyn tas så att alla elever kan delta fullt ut vid genomförande av aktiviteten.

Alla klasser ska ha EQ (emotionell kompetens)/klassråd, som genomförs kontinuerligt. Varje arbetslag ska dokumentera sitt EQ-arbete. Dokumentationen ska ligga till grund för en långsiktig plan för skolans EQ-arbete.

På skolan ingår alla elever i en faddergrupp. I faddergruppen finns elever ur alla årskurser representerade. Under läsåret genomförs olika aktiviteter där eleverna är indelade i sina faddergrupper. Vi genomför friidrottsdagen och hantverksdagen på höstterminen och uteveckan på vårterminen. Vid faddergruppsaktiviteter ska anpassningar göras för de elever som har behov av detta. Värdegrundsdagen genomförs arbetslagsvis. Inom arbetslaget genomförs också olika aktiviteter i den "lilla faddergruppen" där elever från olika klasser inom arbetslaget ingår. Det gäller t.ex. vid utedagar. Dessutom är eleverna matvärdar med sin faddergrupp.

Förebyggande arbete

Mål

- Värdegrundsbegreppen trygghet, respekt, ansvar och tillit ska vara väl kända och efterlevas av alla på skolan, personal, elever och föräldrar.
- Det ska vara lugnt och tryggt under raster såväl inom- som utomhus.
- Det ska vara arbetsro under lektionerna.
- Eleverna ska erbjudas olika aktiviteter på rasterna.
- Varje klass har klassråd och EQ kontinuerligt.
- Det ska finnas ett elevråd på skolan som träffas kontinuerligt.
- Det ska finnas trivselregler med konsekvenser som är väl kända och efterlevs av alla på skolan.
- Vi ska ha en elevgrupp "Trygga kompisar" som arbetar tillsammans med lärare och kurator med det förebyggande arbetet.
- Vi ska stärka vårt arbete för att främja jämställdhet att motverka sexuella trakasserier.

Handlingsplan för att nå uppsatta mål

Elever och personal ska fortsätta diskutera skolans värdegrundsbegrepp: *trygghet, tillit, respekt och ansvar*, för att behålla en gemensam plattform. Detta sker under personalens planeringsdagar och arbetslagsmöten. Med eleverna ska vi arbeta med värdegrundsbegreppen i samband med skolstarten och FN-dagen, samt på EQ kontinuerligt under året.

Vi ska ha ett gemensamt pedagogiskt förhållningssätt för genomförandet av lektioner, övergångar mellan aktiviteter, i matsalen och på raster. Alla elever ska ha bestämd placering i klassrummen. Flera lektioner ska genomföras i åldersblandade grupper. Vi ska ha vuxennärvaro i hallarna när eleverna i F-9 går in och ut, samt under inneraster för år 7-9. Eleverna i årskurs 6 ska ha sina skåp i Stora salen. Eleverna i år F – 6 ska ha styrd placering i matsalen. Eleverna i årskurs 7-9 har fasta bord. Personalen äter i matsalen tillsammans med eleverna. De ska sitta spridda bland eleverna. En vuxen följer eleverna till matsalen

alternativt tar emot dem när de kommer dit och är med och skapar trygghet i matkön. *Bilaga 2*

Vi ska ha ett väl fungerande rastvaktsschema. När eleverna i år F-2 är ute ska det alltid finnas vuxennärvaro både på framsidan och i skogen bakom skolan. För år 3-6 ska det alltid finnas två vuxna ute på förmiddags- och lunchrast. I år 7-9 ska det finnas en vuxen inomhus och en utomhus under lunchrasten, samt en som har hand om fikavagnen i cafeterian på förmiddagen. Rastverksamheten ska vara mer styrd, framför allt gäller det aktiviteter på fotbollsplanen, bandyplanen, basketplanen och vid pingisborden. Vi ska erbjuda olika gemensamma lekar och andra aktiviteter. "Trygga kompisarna" ska vara delaktiga i detta någon rast i veckan. I år 7-9 ska eleverna ha tillgång till olika sällskapsspel. Ett rasttrum med vuxennärvaro ska vara öppet för eleverna i år 7-9 på förmiddagsrasten och lunchrasten. Järna friskola är sedan hösten 2017 en mobilfri skola. Det innebär att eleverna lämnar in sina mobiler under hela skoldagen.

Elevrådet är uppdelat i två grupper, F-4 och 5-9. Elevrådet träffas 1 gång/månad tillsammans med rektor. En gång/termin genomförs elevrådet i form av matråd.

Trivselreglerna utvärderas i slutet av läsåret. Elevrådet är delaktiga i att ta fram Trivselreglerna. Trivselreglerna och konsekvenserna delges elever och föräldrar vid terminsstart. *Bilaga 3*

I varje klass i årskurs 4-9 utses 4 elever till att vara "Trygga kompisar". Gruppen träffas tillsammans med en lärarrepresentant från trygghetsgruppen var tredje vecka. "Trygga kompisarna" ska få ett utökat mandat att leda olika typer av verksamhet under rasterna. De är också med och planerar och genomför Faddergruppsdagen under uteveckan. *Bilaga 4 och 5*. Eleverna i årskurs 6-9 ska träffas i mindre samtalsgrupper tillsammans med kurator en gång per termin.

Åtgärdande arbete

Mål

- Vi ingriper alltid direkt då vi ser att någon far illa.
- Vi ingriper direkt då någon uppträder olämpligt.
- Vi ska ge elever stöd i att lösa konflikter så snart vi får kännedom om konflikten.
- Varje elev på Järna Friskola ska våga berätta för en vuxen om han eller hon blir utsatt själv eller ser någon bli utsatt för en kränkande handling
- Personalen på Järna Friskola ska omgående agera i enlighet med "*Handlingsplan vid kränkande behandling på Järna friskola*" hen får kännedom om att en elev har blivit utsatt för/ är utsatt för kränkande behandling.
- Vid anmälan och dokumentation av kränkningar ska vi använda oss av det digitala verktyget Drafit KB Process.

Handlingsplan för att nå uppsatta mål

Se "*Handlingsplan vid kränkande behandling på Järna friskola*". I planen framgår det även hur dokumentationen ska ske. *Bilaga 6 och 7*.

Personalen ska ges möjlighet till handledning.

Personalärenden

Vid kränkning av personal hänvisas till dokumentet "Kränkande särbehandling – Policy med råd och anvisningar för personal vid Järna friskola".

Uppföljning och utvärdering av Likabehandlingsplanen

Likabehandlingsplanen utvärderas av elever, personal och vårdnadshavare under november varje år. Det pågående arbetet kommer att följas upp kontinuerligt under hela giltighetsperioden av trygghetsgruppen och vid klassråd, elevråd, arbetsplatsträffar, elevhälsoteamets och ledningsgruppens möten samt vid fackliga samverkansmöten. Rektor och huvudmannen kommer att ta upp planerna vid styrelsemöten under året.

En revidering av Likabehandlingsplanen sker inför varje nytt kalenderår, nästa revision sker inför 2021.

Järna 2020-02-12

Charlotte Dackebro
Rektor

Veronica Lange
Kurator

Reviderad 2020-02-12

Trygghetsgrupp på Järna friskola

Trygghetsgruppen på Järna friskola har i uppdrag att arbeta med Likabehandlings-, värdegrunds- och diskrimineringsfrågor.

Trygghetsgruppens uppdrag

Trygghetsgruppen är den sammanhållande länken i Järna friskolas likabehandlingsarbete. I detta ingår:

- Vara delaktiga i upprättandet av Likabehandlingsplanen.
- Vara delaktiga i utvärderingen av Likabehandlingsplanen
- Genomförandet av en Trygghetsdag.
- Handha de ärenden som anmäls till Trygghetsgruppen via det digitala verktyget Drafit KB process.
- Vara delaktiga i skolans EQ-arbete t.ex. genom att ge tips och exempel till undervisande lärare
- Inom ramen för Trygghetsgruppen ansvarar deltagande lärare för "Trygga kompisar" i sitt arbetslag.
- Bevaka så att skolan följer lagen gällande diskrimineringsgrunderna.

Medlemmar

Gruppen består av kurator och rektor samt en representant vardera från arbetslag F-2, 3-4, 5-6 och 7-9. Medlemmarna ingår i gruppen under ett läsår, men det är önskvärt med en längre period i syfte att skapa kontinuitet. Vid frånvaro ska ersättare från arbetslaget delta i gruppens möten. Till gruppen adjungeras elevassistenter och annan personal vid behov.

Kurator leder gruppens arbete och ansvarar för dokumentationen från gruppens möten.

Lärare som ingår i gruppen har en nedsättning i undervisningstiden motsvarande 1 timme/vecka. Övriga deltar under sin ordinarie arbetstid.

Möten

Trygghetsgruppen träffas på tisdagar, var tredje vecka. Vid behov kallas till extra möten.

Mötena är till för att hantera akuta kränkingsärenden, i enlighet med "Handlingsplan vid kränkande handling", samt att planera och genomföra åtgärder och aktiviteter utifrån uppdraget.

Protokoll ska föras vid gruppens möten. Protokollen ska delges all personal.

Förhållningssätt för elever och personal på Järna friskola – ”Så här gör vi på Järna friskola”

Lektioner

- Varje morgon hälsar vi på varandra när vi går in till första lektionen.
- Vi har en tydlig start på lektionen – samlar gruppen och går igenom vad den ska innehålla – mål, arbetsmetoder och avslut.
- Vi avslutar lektionen gemensamt med någon form av kort utvärdering. Vi lämnar klassrummet tillsammans och i bra skick.
- Vi undviker ”drop-in” och ”drop-out”.
- Eleverna har alltid bestämda platser i klassrummet.
- Vi passar tiderna och tar med oss rätt material till lektionerna.
- Vi låter inte eleverna lämna lektionssalen utan lärarens tillåtelse.
- Vi samlar in mobilerna vid lektionsstart om det inte redan är gjort.

Raster och håltimmar

- Vi håller tiderna på lektionerna och följer rastschemat.
- Vi håller fast vid ute- och inneraster, vem som har första tjing på fotbollsplanen osv
- I cafeterian är umgås vi i normal samtalston, tex när vi spelar spel, äter mellanmål och pratar med varandra. Samma sak gäller för det klassrum som är uppehållsrum under högstadiet lunchrast och när fritids har inneaktiviteter.
- I biblioteket och utanför expeditionen ska det vara tyst och lugnt. Det går bra att sitta där och arbeta med skolarbete eller läsa en bok, men inte att tex spela kort.

Matsalen

- Vi håller mattiderna.
- Vi samtalar i normal samtalston med dem som sitter närmast oss vid bordet.
- Det finns en vuxen på plats när eleverna går in i matsalen.
- Vi hjälper eleverna att ta en lämplig portion.
- Vi följer placeringen. I årskurs F-6 har eleverna fasta platser, i årskurs 7-9 har klasserna fasta bord. Vuxna sprider ut sig bland eleverna.
- Bara de elever som ska äta lunch är i matsalen under lunchtiden.
- Vi äter klart all mat i matsalen.

Respekt - Ansvar - Trygghet - Tillit

Trivselregler för eleverna på Järna Friskola 2020-2021

Ledorden för Järna Friskola är Respekt, Ansvar, Trygghet och Tillit.

Vi skapar trygghet genom att vi respekterar varandra och vår skolmiljö. Vi tar ansvar för hur vi beter oss mot varandra och vår skolmiljö. Genom detta skapar vi en tillit till oss själva, varandra och vår skola.

Förutom de regler och lagar som gäller i resten av samhället har vi på Järna Friskola beslutat om följande regler:

På Järna Friskola

- **Gäller följande för mobiltelefoner, I-Pads, laptops och liknande elektronisk utrustning:**

Järna friskola är en mobilfri skola. I alla klasser F-9 och på fritids samlas mobiler o. dyl in på morgonen och återlämnas efter skoltid/fritidstid. Resor i samband med skolaktiviteter är att betrakta som skoltid vilket medför att mobilförbudet gäller. Hörlurar till mobiltelefoner ska vara undanstoppade.

Datorer och I-pads finns att låna under lektionstid. Undervisande lärare sköter in- och utlåning. Det är inte tillåtet att göra förändringar på dessa, tex ladda hem olika program, allt detta sköts av IT-ansvarig personal.

För elever med specifika behov av digitala verktyg gäller individuella regler som finns inskrivna i åtgärdsprogram.

- **Har vi inte godis, tuggummi, läsk eller energidrycker i skolan eller på skolgården. Samma sak gäller för medhavd lagad mat.**
- **Tar vi av oss ytterkläder och utesor när vi är inomhus. I matsalen, under genomgångar och vid gruppaktiviteter på lektioner tar vi även av oss huvudbonader.**
- **Är innehav och brukande av tobak är inte tillåtet under skoltid, oavsett elevens ålder.**
- **Tar vi ansvar för de arbetsuppgifter som vi har i våra arbetsgrupper**
Vi är matvärdar, hallvärdar mm. Vi är rädda om vår gemensamma skolmiljö både inomhus och utomhus.
- **Åker vi inte moped, cykel, inlines, skateboard e. dyl. under skoltid.**
Mopeder, cyklar o.dyl ställs på anvisad plats.
- **Får föremål som kan skada någon inte medföras till skolan.**

*****
*****

Vi har tagit del av trivselregler och konsekvenstrappa

_____ Datum

_____
Elev

_____
Vårdnadshavare

Konsekvenstrappa vid Järna Friskola 2020-2021

Om en elev bryter mot policyn i Likabehandlingsplanen och/eller skolans trivselregler sker följande:

1. Eleven ombeds följa det som står i Likabehandlingsplanen/Trivselreglerna. Vid allvarlig förseelse kontaktas vårdnadshavare direkt.
2. "Allvarssamtal": Elev och undervisande lärare har ett samtal. Vid behov deltar representant från elevhälsoteamet. Vårdnadshavare och ansvarslärare informeras via Schoolsoft i samband med händelsen. Den som genomför samtalet gör en privat notering om händelsen.
3. Ansvarslärare alternativt undervisande lärare, beroende på vad saken gäller, tar en direktkontakt med vårdnadshavare. En överenskommelse upprättas med elev och vårdnadshavare, som sedan följs upp. Den som genomför samtalen/mailväxlingen gör en privat notering om händelsen, samt meddelar ansvarslärare.
4. Vårdnadshavare kallas till skolan för samtal. Närvarande är elev, vårdnadshavare, berörd lärare samt vid behov representant från elevhälsoteamet. Överenskommelse görs skriftligt om hur man ska komma tillrätta med det som inträffat, mallen för "Elevvårdssamtal" används.
5. Elevvårdskonferens. Skriftlig överenskommelse/åtgärdsplan upprättas.
6. Vårdnadshavare kallas till skolan för att delta under en eller flera lektioner/aktiviteter
7. Beslut om ytterligare åtgärder t.ex i form av anmälan till socialtjänsten.

Omhändertagande av föremål, tex mobiler

1. Läraren tar hand om föremålet. Eleven får hämta det efter dagens slut. Om eleven vägrar att lämna ifrån sig föremålet kontaktas vårdnadshavare samma dag.
2. Farliga föremål lämnas till rektor som meddelar vårdnadshavare. Vårdnadshavare får hämta föremålet. Föremål som enligt lag är förbjudna att ha ute i samhället kommer att polisanmälas.

Om en elev bryter mot något som även omfattas av lagen sker följande:

1. Elevens vårdnadshavare kontaktas omgående och kallas till skolan.
2. Elevens blir friställd från skolan till dess att ett möte har hållits. Närvarande vid mötet är elev, vårdnadshavare, ansvarslärare, rektor, och vid behov ytterligare representant från elevhälsoteamet. Skriftlig överenskommelse/åtgärdsplan upprättas.
3. Polis/socialtjänst kontaktas.
4. Elevvårdskonferens följer upp händelsen.

Om en elev kränker en annan elev följs de åtgärder och konsekvenser som framgår av Likabehandlingsplanen.

Trygga kompisar på Järna Friskola

De trygga kompisarna på Järna Friskola har i uppdrag att sprida en positiv stämning på skolan genom att:

- Vara goda förebilder, en bra kompis
- Våga reagera
- Berätta för vuxna om någon elev inte får vara med, blir kränkt eller på annat sätt behandlas okamratligt.
- Ta hand om nya elever

Det kontrakt som de trygga kompisarna undertecknar vid sitt tillträde innefattar:

- Att man har tystnadsplikt
- Att man har anmälningsplikt
- Att man skall föregå med gott exempel
- Att det blir konsekvenser – allvarssamtal med lärare/kurator - om inte villkoren i kontraktet efterlevs.

Upplägg:

I varje klass utses i slutet av vårterminen 4 elever, önskvärt två tjejer och två killar, som man anser är lämpliga för uppdraget. Alla eleverna i klassen är med och lämnar förslag anonymt, därefter utser lärarna vilka elever som ska representera klassen. Självklart har man rätt att tacka nej.

De trygga kompisarna delas in i tre grupper, årskurs 4, 5-6 och 7-9. Gruppen träffas tillsammans med trygghetsgruppens lärarrepresentant var tredje vecka.

Eleverna får handledning i uppdraget under hela perioden

Varje möte inleds med samtal på temat likabehandling/diskriminering/ kränkande behandling.

Varje deltagare får sedan möjligheten att berätta om det som varit bra respektive dåligt i skolan under tiden som gått sedan föregående träff. Man diskuterar tillsammans fram i gruppen hur man skall arbeta vidare om någon elev på skolan upplevs som utsatt eller ensam.

Reviderad 2020-02-12

Kontrakt för Trygga kompisar - Järna Friskola

Som Trygg kompis kommer jag efter bästa förmåga:

- Att föregå med gott exempel som kompis och vara en god förebild för övriga på skolan.
- Att regelbundet delta i möten med Trygga kompis-gruppen.
- Att ha moralisk tystnadsplikt om information som jag får i mitt uppdrag, både under den tid jag har uppdraget och efter jag har lämnat det.
- Att lämna information som jag har om kränkningar och mobbning vid träffarna med gruppen.
- Att försöka stötta den som blir utsatt genom att skyndsamt våga berätta för någon vuxen på skolan.

Som Trygg kompis är jag införstådd i att detta är ett hedersuppdrag och att det blir konsekvenser – allvarssamtal med en vuxen ur Trygghetsgruppen – om inte villkoren i kontraktet efterlevs. Vid upprepade förseelser kan följden bli att man fråntas uppdraget som Trygg kompis.

Mina föräldrar informeras om att jag är uttagen som Trygg kompis och att jag har tackat ja till uppdraget.

Jag har läst igenom kontraktet och vill vara en av de trygga kompisarna.

Underskrift: _____

Namnförtydligande: _____

Klass: _____

Reviderad 2020-02-12

Handlingsplan vid kränkande behandling på Järna Friskola

1. Personal på Järna friskola får kännedom om att en eller flera elever blivit utsatta för en kränkande handling. Det kan vara genom att personalen själv har sett det inträffade, genom att den som blivit utsatt har berättat det, eller genom att en annan elev eller förälder har berättat det.

Om personal blir vittne till en händelse ska man ingripa direkt för att avbryta handlingen.

Den som fått kännedom om händelsen kontaktar ansvarslärare till den elev som blivit utsatt för kränkningen.

Ansvarslärare samtalar med den utsatta eleven och kontaktar sedan ansvarslärare till den elev som har utsatt eleven för kränkningen. Denna i sin tur pratar med den som utfört handlingen.

Om ansvarslärare är frånvarande eller av annan orsak inte kan genomföra samtalen ska någon annan av arbetslagets personal eller elevhälsoteamet genomföra samtalen.

Arbetslagen har en stående punkt på arbetslagsmötet där man tar upp händelser som inträffat.

Om det är en elev eller vårdnadshavare till en elev som berättar att eleven känner sig utsatt för kränkande behandling meddelas alltid rektor. Rektor i sin tur meddelar huvudmannen.

Om det är en vuxen som kränkt eleven kontaktas rektor/rektors chef.

Ansvarslärare till den elev som utfört kränkningen samtalar med sin elev.

Om alla inblandade elever samtycker samtalar ansvarslärarna med eleverna tillsammans.

Vårdnadshavare informeras om händelsen genom ansvarslärare.

Ansvarslärare dokumenterar via det digitala verktyget Drafit KB process. Eventuell skriftväxling sparas tillsammans med övrig dokumentation.

Om kränkningen gäller en grupp av elever i en klass eller mellan klasser handhas ärendet av klassansvariga som tillsammans med arbetslaget ansvarar för att vidta åtgärder.

Om kränkningarna sker på fritiden och dessa påverkar skolarbetet agerar vi med samtal på samma sätt som vid kränkningar som sker under skoltid. Vårdnadshavare informeras. Därefter är det vårdnadshavares ansvar att fortsätta agera tex genom att kontakta varandra.

I alla ärenden som berör kränkningar gäller att vi alltid ska agera skyndsamt. Om en åtgärd inte är framgångsrik måste vi hitta andra lösningar.
2. Ansvarslärare följer upp ärendet inom en vecka.
Uppföljningen dokumenteras.
Om kränkningen upphör avslutas ärendet.
3. Om kränkningarna inte har upphört görs en anmälan till Trygghetsgruppen.

Anmälan görs på speciell blankett. Tidigare dokumentation bifogas anmälan. Samma blankett använd för att dokumentera den diskussion och de beslut som fattas av Trygghetsgruppen. Dokumentationen förvaras i låst skåp på expeditionen. Berörd personal får ta del av dokumentationen. Vid behov kallas den som har gjort anmälan samt annan berörd personal till Trygghetsgruppens möte.

4. Vid akuta kränkningar av allvarlig art kontaktas rektor omgående. Se vidare "Checklista vid akuta kränkningar".

5. Trygghetsgruppen diskuterar inkomna ärenden, utreder och fattar beslut om hur man ska gå vidare.

En plan upprättas. Vid upprättandet av planen deltar alltid rektor.

Åtgärder sätts in. Det kan vara i form av:

- Överenskommelse mellan berörda elever med återkommande samtal
- Vårdnadshavare kallas till skolan samtals tillsammans med elev, ansvarslärare och representant för trygghetsgruppen
- Extra vuxenkoll på raster
- Styrda rastaktiviteter
- Ökad styrning under lektioner, i hallarna och i matsalen
- Träff med skolsköterska
- Samtal med kurator
- Elevhälsoteamet kopplas in
- Mm

Alla åtgärder dokumenteras.

Rektor informeras om alla ärenden som kommer till trygghetsgruppen.

Rektor i sin tur informerar huvudmannen.

Planen utvärderas och revideras kontinuerligt tills ärendet avslutas.

5. Trygghetsgruppen följer upp och dokumenterar ärendet vid varje möte till dess att det är avslutat.

6. Om kränkningarna trots vidtagna åtgärder inte upphör eller återkommer kallas alltid vårdnadshavare till inblandade elever var för sig till möte på skolan, i form av en elevvårdskonferens. Vid mötet deltar elev, vårdnadshavare, ansvarslärare, representant från Trygghetsgruppen och rektor. Nya åtgärder sätts in.

Ärendet följs upp till dess det är avslutat.

Rektor håller huvudmannen informerad.

Charlotte Dackebro
Rektor

2017-01-23

Checklista vid akuta kränkningar på Järna friskola

Vid akuta kränkningar av allvarlig art sker följande:

1. Avväj det akuta hotet, stoppa händelsen, ta hand om den som blivit kränkt.
2. Meddela rektor.
3. Samtala med den som blivit kränkt. I första hand sköts samtalet av ansvarslärare, i annat fall någon från arbetslaget eller elevhälsotemat. Om möjligt är man två personer vid samtalet.
4. Samtal med den/de som uppges ha utfört den kränkande handlingen. I första hand sköts samtalet av ansvarslärare, i annat fall någon från arbetslaget eller elevhälsotemat. Om möjligt är man två personer vid samtalet.
5. Informera vårdnadshavare till både den som har blivit kränkt och den/de som utfört kränkningen.
6. Vårdnadshavare kallas till skolan. Vid mötet närvarar elev, vårdnadshavare, ansvarslärare och rektor, samt vid behov ytterligare personal från skolan. I avvaktan på att vårdnadshavare kan komma till skolan får den som utfört kränkningen inte delta i ordinarie verksamhet.
7. Alla allvarliga fysiska kränkningar anmäls till polis alternativt socialtjänst, beroende på åldern på den som utfört kränkningen. Anmälan görs av rektor. Det som inte är tillåtet ute i samhället är inte heller tillåtet i skolan och ska därför anmälas.
8. Ärendet följs upp och handhas i likhet med "Handlingsplan vid kränkande behandling på Järna friskola.